

Helle Larsen

**PRAKTISK
FOGEDRET**

2. UDGAVE

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Praktisk fogedret
2. udgave, 1. oplag

© 2009 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Bo Helsted
Tryk: Narayana Press, Gylling
Indbinding: Damm's Forlagsbogbinderi, Randers

Printed in Denmark 2009
ISBN 978-87-574-2002-9

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Lyngbyvej 17
Postboks 2702
2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00
Telefax: 39 13 55 55

Indholdsfortegnelse

Forord	13
--------------	----

Del 1. Generelt om fogedretten

Kapitel 1. Fogedrettens placering i retssystemet	17
1 Fogedrettens kompetence	17
1.1 Fogedrettens saglige kompetence	17
1.2 Fogedrettens internationale kompetence	20
1.3 Fogedrettens stedlige kompetence nationalt	20
1.3.1 Foretagelse af forretningen uden for retskredsen	26
2 Fogedproces	27
2.1 Fogederne	29
2.2 Parterne	30
3 Appel	31
4 Genoptagelse	38
5 Forholdet mellem inkassoloven og fogedsagernes behandling i fogedretten – kort	39
6 Retskraft?	41
7 Offentlighed i fogedretten	41
8 Retsbogen	43

Del 2. Sager med fundament

Kapitel 2. Grundlaget for fogedsagen	47
1 Definitionen på et fundament	47
2 De forskellige fundamentstyper	47
2.1 Domme kendelser og beslutninger	47
2.2 Fundamenter, der er kendetegnet ved skyldnerens medvirken til etableringen af skyldgrundlaget	51

2.3	Kautionserklæringer	60
2.4	Krav tillagt udpantningsret	61
2.5	Udenlandske fundamentter	61
2.5.1	Domskonventionerne	62
2.5.2	Domsforordningen	67
2.5.3	Internationale sager om børn	68
2.5.4	Nordiske konventioner	71
2.5.5	Nordiske bødekra v	71
2.5.6	Gensidig bistand til inddrivelse af visse EU- fordringer	72
2.5.7	Udenlandske voldgiftsafgørelser	73
2.5.8	Udenlandske dokumenter	73
	Kapitel 3. Fuldbyrdelesfrister	75
1.	Indledende bemærkninger	75
2.	Domme	77
3.	Sagsomkostningsafgørelser, betalingspåkrav og kendelser	78
4.	Retsforlig	79
5.	Statsamtets afgørelser om forældremyndighed og samvær	79
6.	Udenretlige forlig, gældsbreve, pantebreve og vekslere og checks	79
7.	Udpantningssager	80
	Kapitel 4. Sagens parter	81
1.	Indledende bemærkninger	81
2.	Hvem er rette skyldner?.....	82
2.1	Virksomheder og virksomhedsformer	84
3.	Rette kreditor	86
	Kapitel 5. Fogedrettens prøvelse i forbindelse med modtagelsen	89
1.	Prøvelse af formalia	89
2.	Prøvelse af sagen materielt i forbindelse med sagens modtagelse – Fordringens eksistens og størrelse	92
	Kapitel 6. Berømmelse af mødet og indkaldelse af parterne	103
1.	Fastsættelse af tid og sted	103

1.	Underretning af rekvirenten	105
1.1	Rekvirentens mødepligt	106
1.1.1	Rekvirenten har ikke mødepligt	106
1.1.2	Underretning af skyldneren om mødet	108
1.2	Forkyndelse	108
1.3	Varsel	114
1.4	Føretagelse uden forudgående underretning	114
1.5	Skyldners mødepligt	116
1.6	Skyldners udeblivelse	119
1.7	Fremstilling ved politiets foranstaltning	119
1.8	Alternativer til fremstilling	121
2.	Berømmelse af advokat/fri proces for fogedretten	122
	Kapitel 7. Skyldnerens oplysnings- og sandhedspligt	125
1.	Fogedens vejledningspligt	126
2.	Skyldners oplysningspligt	127
	Kapitel 8. Opgørelsen af fordringen – Omkostningerne ved fogedsager med fundamen	133
1.	Omkostninger i sager uden tvist	134
1.1	Modesalær	135
1.2	Hvornår tillægges rekvirenten ikke omkostninger?.....	136
2.	Sager med tvist eller mere omfattende sager	136
3.	Sager, hvor der er fri proces eller retshjælp	137
3.1	Rekvirenten havde fri proces til erhvervelse af fundamentet	137
3.2	Rekvirenten havde retshjælp til erhvervelse af fundamentet	138
3.3	Fri proces til fogedsagen	139
	Kapitel 9. Sagens behandling i fogedretten	141
1.	Processuelle regler for sagens gennemførelse	141
2.	Sagen foretages på kontoret	142
2.1	Skyldner har igen indsigelser	143
2.2	Skyldner har indsigelser	143
3.	Fogedrettens prøvelse af grundlaget i forbindelse med sagens behandling	144
3.1	Efterfølgende ophørsgrunde	144
3.2	Oprindelige mangler ved fundamentet	148

4. Gennemførelsen af udkørende fogedforretning	155
5. Undersøgelse	156
Kapitel 10. Genstanden for udlæg	159
1. Skyldnerens formue	160
1.1 Tilhører skyldner	162
2. Genstand	166
2.1 Løsøre	166
2.1.1 Sikringsakter	168
2.1.2 Forældelse af udlægget	169
2.1.3 Realisering af det udlagte	170
2.2 Penge, værdipapirer, bankkonti og andre tilgodehavender	171
2.2.1 Sikringsakter	175
2.2.2 Forældelse af udlægget	178
2.2.3 Realisering af det udlagte	179
2.3 Udlæg i fast ejendom herunder skyldners bolig	181
2.3.1 Sikringsakter	184
2.3.2 Forældelse af udlægget	185
2.3.3 Realisering af det udlagte	185
2.4 Immaterial rettigheder	186
2.4.1 Sikringsakter	186
2.4.2 Forældelse af udlægget	187
2.4.3 Realisering af det udlagte	187
2.5 Behæftede aktiver	187
3. Auktionshindringer	188
3.1 Afdragsordning overholdes	188
3.2 Foranstående rettighedshaver	189
Kapitel 11. Udlægshindringer	191
1. Generelle udlægshindringer	191
1.1 Insolvenserklæring	191
1.1.1 Konkret grund til at foretage sagen uanset insolvenserklæringen	193
1.2 Universalforfølgning indledt	195
1.3 Andre generelle afvisningsgrund	195
2. Konkrete udlægshindringer	197
2.1 Trangsbeneficiet	197
2.2 Hensynet til skyldners medkontrahent	202
2.3 Sociale beskyttelseshensyn	203

Kapitel 12. Særligt om tvangsfuldbyrdelse af andre krav	
1. Indpengekrav	209
2. Forskningen mellem umiddelbare fogedforretninger og tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav	209
2.1 Hvilke kravtyper kan fuldbyrdes	210
2.1.1 Ind- og udsættelsesforretninger med fundament ..	210
2.1.2 Tvangsfuldbyrdelse af handlepligter	211
2.1.3 Undladelsesforpligtelser	213
3. Alternativer til tvangsfuldbyrdelse	213
3.1 Erstatning	213
3.2 Straf som alternativ eller supplement til tvangsfuldbyrdelse	214
4. Processuelle bemærkninger	214
5. Omkostninger	216
Kapitel 13. Børnesager	217
1. Hvilke typer sager om børn behandler fogedretten	217
2. De udenlandske sagers behandling i fogedretten	217
2.1 Indledende processuelle bemærkninger	217
2.2 Indledende bemærkninger af praktisk karakter	218
2.3 Processen	220
2.4 Resultatet	225
3. Børnelyt om samværsager	228
4. Internationale sager	232
4.1 Sager om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse ..	233
4.2 Sager om tilbagegivelse efter Haagkonventionen	235

Del 3. Fogedsager uden fundament

Kapitel 14. Umiddelbare fogedforretninger	239
1. De materielle betingelser for at sagen kan behandles som umiddelbare fogedforretninger	240
2. De formelle forudsætninger for sagens foretagelse i fogedretten	243
2.1 Kravene til anmodningen	243
2.2 Værneting	244
2.3 Sagsbehandlingen	245
2.3.1 Sagsbehandlingsregler	245

2.5	Sagsomkostninger	251
2.6	Beskikkelse af advokat	252
Kapitel 15. Familiesager		
1.	Sager mellem ægtefæller	253
1.1	Fast ejendom	254
1.2	Løsøre	255
2.	Sager mellem ugifte samlevende i forbindelse med samlivet ophævelse	256
3.	Sagsbehandlingen i øvrigt	258
Kapitel 16. Udsættelse af besiddelse		
1.	Løsøre	259
2.	Udsættelse af fast ejendom	260
2.1	Lejers misligholdelse af betalingsforpligtelsen	260
2.2	Anmodning om udsættelse af lejer på grund af anden misligholdelse	263
2.3	Tidsbegrænsede lejekontrakter	264
2.4	Opsagte lejemål	265
2.5	Udsættelse, der ikke relaterer sig til lejekontrakter	265
2.6	Den effektive udsættelse efter lejeloven	265
2.6.1	Omkostninger	266
Kapitel 17. Tilbagetagelse efter kreditaftaleloven		
1.	Generelt om kredittøb efter kreditaftaleloven	269
1.1	Fogedrettens henvisningsret	270
2.	Tilbagetagelsesforretningen	272
2.1	Sagens gang i fogedretten	276
2.1.1	Udsættelse	278
2.2	Sagens resultat	279
2.2.1	Tilbagetagelse	279
2.2.2	Tilbagetagelse kan ikke ske på grund af trangbeneficiet	279
2.2.3	Genstanden er grebet af ejendommens pant	280
2.3	Genstanden ikke i skyldners besiddelse	280
2.4	Afværgelse	281

Kapitel 18. Brugeligt pant

1.	Aftalt brugeligt pant	283
2.	Eksekutiv brugeligt pant	284

1.	Behandlingen af anmodningen	287
1.1	Omfanget af brugspantet	289
1.2	Forvaltningen under brugspanteperioden	290
1.3	Ablutningen af brugspantet	292
2.	Brugspantshaverens forpligtelser til underretning	296
3.	Udbetaling af retsplejens omkostninger	
3.1	Udbetaling af retsplejens omkostninger efter retsplejelovens § 520	297

19.1.1 Foreløbige retsmidler

Kapitel 19. Arrest	301
1. Arrest – generelt	301
1.1 Arrest efter retsplejeloven	302
1.1.1 Betingelser	303
1.1.2 Sagsbehandlingsregler	308
1.1.3 Garantid	313
1.1.4 Fogedrettens vejledningspligt overfor rekviritus	315
1.1.5 Arrestens udstrækning i tid	316
1.2 Justifikationssagen	317
1.2.1 Justifikationssagen og hovedsagen kan køres efter de samme processuelle regler	319
1.2.2 Justifikationssag og hovedsag kan ikke behandles efter de samme processuelle regler	319
1.3 Erstatning	320
1.3.1 Hvornår kan erstatningskravet tages under behandling?	321
1.3.2 Tilgivelse af den stillede sikkerhed	322
1.4 Arrest efter soloven	323

Kapitel 20. Forbud

1. Forbudsinstituttet generelt	327
1.1 Sagsbehandlingsregler	328
1.2 Betingelser for nedlæggelse af forbud	334
1.2.1 Sagsomkostninger	337
1.3 Handhavelse af forbuddet	338
1.3.1 Fogedens bistand	338
1.3.2 Privat straffesag	339

Kapitel 21. Bevissikring

341

Del 5. Fogedretten som appelinstans**Kapitel 22. Fogedrettens behandling af klager over afgørelser truffet af pantefogeden/ restanceinddrivelsesmyndigheden**

restanceinddrivelsesmyndigheden	351
1. Fogedrettens rolle i relation til pante- og toldfogeder	351
2. Klagesager	352
2.1 De forskellige typer af klagesager	352
2.2 Behandlingen af klagesagen	354
2.3 Omfanget af fogedrettens prøvelsesret	359

Del 6. Retsafgifter

Kapitel 23. Retsafgifter	365
1. Afgiftsfrie fogedsager	365
2. Grundafgiften	366
2.1 Sager med pengekrav – udlæg eller arrest	366
2.2 Sager uden pengekrav – forbud og umiddelbare fogedforretninger	368
3. Tillægsretsafgiften	368
4. Kæreafgift	369
5. Forkert beregning af retsafgiften	369
Afgørelser	371
Lovregister	377
Stikordsregister	381

Forord

Formålet med denne bog er at forsøge at give læseren en introduktion til forskellige fogedretlige problemstillinger, og at sætte fokus på den fogedprocessen – de processuelle regler, der regulerer sagen om forløb i fogedretten.

Udfordringen i dansk procesret herunder også i fogedprocessen kommer bl.a. den internationale menneskerettighedskonvention, de fælles konventioner og aftaler, der regulerer og udfordrer fogedrettens arbejdsmetoder og tankesæt, derfor indeholder denne bog ikke bare en gennemgang af danske regler, men også en sammenligning af de danske regler med de internationale regler.

Bogen vil naturligt sine steder være præget af, at jeg i hovedparten af min karriere har arbejdet i domstolene, men det er mit håb, at både begyndere og rutinerede jurister kan få glæde af bogen og det daglige arbejde.

Bogens praksis og litteratur til og med sommeren 2002 er medtaget i bogen.

Til sidst vil jeg gerne takke en tålmodig forlægger, en flittig forfatterkonsulent, gode kolleger og en forstående familie, uden dem ville denne bog aldrig være blevet til noget.

Held og lykke, den 22. juli 2002 Helle Larsen

Forord til 2. udgaven

Denne bog udkommer ca. 7 år efter 1. udgaven og meget vand er løbet i åen siden, ligesom der er sket store forandringer inden for lovgivningen på området, ligesom jeg har valgt at arbejde som advokat i stedet for hos domstolene. Bogen er således omarbejdet på de steder, hvor der var anledning til det.

Denne bog er dog forsat koncentreret sig den klassiske fogedret. Jeg har behandlet betalingspåkrav i Praktisk Inkasso, idet dette emne mere naturligt hører under inkassoprocessen end under fogedprocessen.

Retspraksis og litteratur er medtaget frem til og med maj 2009.

Hadsund, den 25. maj 2009

Helle Larsen

||||

Generelt om fogedretten

Praktisk fogedret er en samlet fremstilling af den klassiske fogedret i lyset af de internationale regler.

Bogen er tænkt som et opslagsværk for praktikere, der gerne vil have svar på konkrete spørgsmål, men også som en nemt tilgængelig håndbog, for den der gerne vil have et overblik over fogedretten.

Praktisk fogedret indeholder en gennemgang af tvangsfuldbyrdsreglerne samt reglerne om arrest, forbud og bevissikring.

Forfatteren har gennem de sidste mere end 20 år arbejdet med fogedsager, som advokat og domstolsjurist. Forfatteren har derudover skrevet artikler og bogen *Praktisk Inkasso*, ligesom hun gennem mange år har undervist bl.a. for Danske Advokater og for Domstolsstyrelsen, på Aarhus Universitetet og Forvaltningshøjskolen.

ISBN 978-87-574-2002-9